

Corpshistorie

6 dec. 1854

Theologische School van de "Christelijk Afgescheidene Gereformeerde Kerk" opgericht. Samenvoeging van de verschillende scholen in Groningen, Arnhem, Hoogeveen en Zuilichem.

18 sep. 1857

De verschillende kransjes, die er indertijd waren, werden op aandrang van de curatoren samengevoegd. Studenten en docenten benoemden een 'Praetor' voor allerlei werkzaamheden. Wekelijks werd er nu op vrijdagavond een 'Krans' gehouden met voordrachten, lezingen, muziek, zang etc.

1863

Dertig studenten o.l.v. M. Noordzij richtten een studentencorps op. Twaalf studenten hadden hiertegen bezwaren, maar zijn later toch lid geworden. De later aangenomen oprichtingsdatum is 6 december. Dit is minder waarschijnlijk, omdat deze datum op een zondag valt. Nu gaan we van 10 december uit. Eens per maand werd een 'Vrije Krans' gehouden. De eerste Praetor was M. Doorn.

13 mei 1871 - 15 mei 1879

Geheim genootschap "Concordia Res Parvae Crescunt". Doel: "de belangen van het studentencorps behartigen, opdat leden recht geschiede en het corps kracht ontwikkelde".

Dit genootschap heeft veel positiefs gedaan, maar er zijn ook negatieve punten, bv. dat de baantjes onderling verdeeld werden.

13 feb. 1873

Naam "Fides Quaerit Intellectum" aangenomen.

8 juli 1875

Besluit tot oprichting van "De Monitor", wetenschappelijk en kritisch maandblad van het studentencorps F.Q.I.

Juni-okt.1879

Onenigheden op het Corps, resulterend in een scheuring. De docenten beschouwen het Corps als opgeheven. De corpsbezittingen moesten worden overgedragen aan de toenmalige rector, Hel. de Cock.

13 okt. 1879

Het Corps 'weder' opgericht.

24 sep. 1884

Besluit tot het uitgeven van een almanak voor 1885.

Afbeelding van de academische rector M. Noordt zij in de eerste Almanak van F.Q.I., 1885.

1890

Amicale banden met de Unie van Gereformeerde Studenten aan Openbare Universiteiten "Hendrik de Cock", later Societas Studiosorum Reformatorum (S.S.R.) "Libertas ex Veritate".

voorjaar 1892

Nieuw élan en een nieuwe Lex. De (nieuwe) Statuten van het Corps werden Koninklijk goedgekeurd.

1893

Het Corps spreekt in een motie uit dat het wenselijk is dat alleen 'theologen' lid zijn van F.Q.I.

1896

De Litterarische Afdeling wordt door de Generale Synode losgemaakt van de Theologische School en wordt tot Gymnasium. Op 30 juni bedanken alle litteratoren als Corpsslid. Zo is het Corps bijna gehalveerd.

1896

De Nederlandse Christen-Studenten Vereniging (N.C.S.V.) opgericht.

Juni 1898

Amicale banden met het Corps aan de V.U. "Nil Desperandum Deo Duce" (N.D.D.D.). Drie jaar lang een nauwe samenwerking, zoals de gemeenschappelijke almanak. Na opheffing en wederoprichting van N.D.D.D. in 1901 een lossere band.

1902

Nadat al enige jaren de 'Opleidingskwestie' heeft gespeeld (de V.U. contra Kampen), worden prof. H. Bavinck (erelid van het Corps) en prof. P. Biesterveld aan de V.U. benoemd. Zij nemen die benoeming aan en in hun kielzog vertrekken dertig studenten. Een grote slag voor het Corps en de school.

1903

Nogmaals vertrek van een groep studenten naar de V.U.

1902-1910

Moeilijke jaren voor F.Q.I. Gering ledental. Het corpsleven had een besloten karakter en vaak weinig diepgang. De stemming was gemoedelijk.

Senaat Kwak als eerste senaat op de foto, Almanak 1910.

Na 1910

Weer opleving. Onder anderen K. Schilder en J. Waterink corpslid. Toename van het ledental. S.S.R., N.D.D.D. en F.Q.I. geven gezamenlijk het blad "Fraternitas" uit. Zo treden alle gereformeerde studenten voor het eerst gezamenlijk op.

In de jaren na de Eerste Wereldoorlog ontstond een stroming, die men 'beweging der jongeren' noemde. Onder anderen J.G. Geelkerken nam hieraan deel. Ze riepen "om een andere geest in kerk en prediking en christendom om te kunnen voldoen aan de eisen, die de tijd stelde. Men vroeg om een ruimere geest en minder enghartigheid". (M. te Velde, 'Amicaal contact tussen twee Wereldoorlogen', in: Almanak F.Q.I. 1970, p. 271).

De studenten uit de 'beweging der jongeren' waren vaak lid van de N.C.S.V., een interkerkelijke beweging, aanvankelijk rustend op de grondslag van de Apostolische Geloofsbelijdenis.

In alle universiteitssteden waren N.C.S.V.-afdelingen. Zo ook sedert 1896 in Kampen, naast F.Q.I. Eerst trok de vereniging veel leden, maar later liep dat terug.

In de Gereformeerde Kerken leefden veel bezwaren tegen de N.C.S.V.: ethische beïnvloeding, verflauwing van het kerkbesef en vermindering van de religieuze zekerheid. Deze bezwaren namen toe, naarmate de grondslag van de N.C.S.V. vager werd. Zo begon men steeds meer te voelen voor een hechtere organisatie van gereformeerde studenten. De Kamper docenten stimuleerden dit. De realisatie daarvan begon met de eerste Gemeenschappelijke Besturen-Vergadering (G.B.V.) van de verschillende gereformeerde Corpora in januari 1918. Op initiatief van de G.B.V. werden in de daaropvolgende jaren Gereformeerde Studentencongressen georganiseerd. Ook allerlei andere activiteiten werden ontplooid.

Op het eerste congres in 1918 kwam de grote religieuze nood naar voren, waarin christenen vooral door de Eerste Wereldoorlog terecht waren gekomen en die duidelijk bleek in de gereformeerde studentenwereld. Dit hele complex werd en

wordt aangeduid met Gereformeerde Studenten-Beweging (G.S.B.). Over de organisatievorm kon men het niet eens worden. Sommigen voelden het meest voor een federatie. De Corpora zijn hierin verenigd, maar behouden hun zelfstandigheid.

Het voordeel daarvan is dat je de meeste mensen bereikt. Het nadeel is dat ongeïnteresseerden ook mee moeten doen. Anderen zagen meer in een Bond.

Hiervan kun je alleen persoonlijk lid zijn, als 'religieus georiënteerde'. Het nadeel hiervan is dat er een scherpe scheiding tussen Bond en Corps ontstaat, tussen ernst en gezelligheid. In 1921 aanvaardt men als nieuwe doelomschrijving: "bevordering van zulk een leven onder de Gereformeerde Corpora, dat ieder in denken en doen zich meer bewust richt naar de Gereformeerde levens- en wereldbeschouwing".

Met de hierboven vermelde onenigheid over de organisatievorm hing een controversale samen, die al spoedig

na het ontstaan van deze beweging zich begon af te tekenen tussen degenen bij wie het 'religieuze' op de voorgrond stond (Bond) en anderen bij wie het gereformeerd-zijn op de voorgrond stond (Federatie). In de discussie over deze zaken heeft F.Q.I. een belangrijke rol gespeeld, zo zelfs dat later door toedoen van F.Q.I. de G.S.B. is opgeheven.

Daar kwam in 1929 de discussie over de doelstelling bij. Mede n.a.v. de kwestie-Geelkerken (1926) had F.Q.I. voorgesteld de oude doelstelling te vervangen door de grondslag 'Gods Woord en de drie Formulieren van Enigheid'. Zo wilde F.Q.I. de linksgeoriënteerden weren. Na opheffing van de G.S.B. verenigden de gereformeerde studentenverenigingen zich in de Calvinistische Studenten-Beweging (C.S.B.), waarin vooral C. Veenhof een belangrijke rol speelde. Het lidmaatschap van de C.S.B. was persoonlijk.

De G.S.B. heeft ook in Kampen veel invloed gehad en heeft vaak de discussies op Corpsvergaderingen beheerst. Zo werd de in 1917 opgerichte Theologische Studievereniging in 1919 mede o.i.v. de G.S.B. weer opgeheven. Men besloot om op buitengewone Corpsvergaderingen serieuze lezingen te laten houden. Ook ging men studieclubs onder het Corps organiseren.

Studenten op het dak van het studentenhospitium aan de Broederweg, het tegenwoordige universiteitsgebouw.

15 juni 1921

De reünistenbond opgericht. Doel: "Mede te werken aan de bloei van Fides en als zodanig aan de Gereformeerde Studentenbeweging". K. Schilder neemt hier een belangrijke plaats bij in.

Na 1925

Enorme toename van het ledental, zoals altijd gepaard gaande met verzakelijking en rationalisering. Mede daardoor ontstaat er bij de amici behoefte aan gezelligheid en amicitia in een kleinere kring onder het Corps. In 1925 worden drie disputen opgericht, waaronder H.E.R.O.S. en CH.R.Y.S.O.S.T.O.M.O.S. Zij worden door het Corps erkend en ontvangen het recht een lint in disputekleur om de baret heen te dragen. Wel wordt nadrukkelijk verklaard dat disputen *onder* het Corps staan.

In de daarop volgende jaren draait het Corpsleven rustig door. Er zijn opevingen en inzinkingen, zoals de Corpshistorie regelmatig te zien geeft. Beroering ontstaat er ook in Kampen n.a.v. de kwestie-Geelkerken (zie ook hierboven), maar in Kampen zijn geen koppen gevallen.

In het begin van de jaren dertig speelt ook in de Gereformeerde Kerken de z.g. Crambamboelie-kwestie. In de Carminabundel van de gereformeerde Corpora stonden nl. verschillende dronkemansliederen, waarvan Crambamboelie er één was.

Intussen begon zich in de kerken al het conflict af te tekenen, dat in de jaren van de Tweede Wereldoorlog zijn hoogtepunt zou bereiken en uit zou lopen op de Vrijmaking. In Kampen aan de Theologische

Hogeschool was in 1933 doctor K. Schilder benoemd tot hoogleraar in de dogmatiek. Samen met prof. drs S. Greijdanus zou hij een belangrijke rol spelen bij al deze gebeurtenissen. Hun waarschuwingen tegen de verwereldlijking van het gereformeerde leven en tegen de funeste doorwerking van een aantal leerstellingen van A. Kuyper, die kritikloos werden overgenomen door een aantal van diens volgelingen, vonden veel weerklank bij de studenten in Kampen.

Toen dan ook na de oorlog deze hoogleraren de studenten opriepen zich te laten inschrijven aan de Hogeschool van wat zij zagen als de wettige voortzetting van de Gereformeerde Kerken in Nederland, gaf de meerderheid van de studenten daaraan gehoor. Een paar lieten zich inschrijven bij de professoren die in de besluiten van de Synode meegegaan waren.

Maar eerst kwamen de donkere oorlogsjaren. Al gauw bleek dat de bezetter het regelmatige werk aan de Hogeschool onmogelijk maakte. Professor Schilder werd mede door zijn anti-nationaal-socialistische artikelen in *De Reformatie* door de Duitsers gearresteerd en moest na zijn vrijlating een groot gedeelte van de oorlog onderduiken. Ook de andere profen en de studenten moesten al gauw hun post in Kampen verlaten. Zo werd een regelmatig leven aan de Hogeschool en een goede orde op het Corps ernstig belemmerd. Het Corps kon niet in z'n geheel bijeenkomen. Daarom werden er op verschillende plaatsen afdelingsvergaderingen gehouden. In de oorlog verscheen geregeld een Corpsorgaan: *Ex Tenebris*.

Vermoedelijk het dispuut P.A.S.C.A.L. in de jaren '30.

3 juli 1945

De studenten in Kampen worden voor de keus gesteld, waar ze zich willen laten inschrijven: bij de professoren K. Schilder en S. Greijdanus of bij professor Ridderbos c.s. (Oudestraat 6).

Op een diezelfde dag gehouden Corpsvergadering spreekt de Senaat Amelink uit dat het Corps moet beslissen, waar het wordt voortgezet: aan de Hogeschool aan de Oudestraat of aan de vrijgemaakte Hogeschool. Er worden twee voorstellen ingediend: respectievelijk door Heule (de in Statuten en Lex voorkomende 'Theologische Hogeschool van de Gereformeerde Kerken in Nederland' te beschouwen als die aan de Oudestraat en dus de vrijgemaakte studenten van het Corps te zetten) en door Kamphuis (het lidmaatschap van de studenten die meegegaan zijn met de Synode vervallen te verklaren).

Na aftreden van de Senaat Amelink, die niet homogeen was, wordt de Senaat Zwarts gekozen (helemaal vrijgemaakt). Heule dient zijn voorstel opnieuw in. De Senaat stelt voor dit af te wijzen. Heule kan nu niet langer meer blijven. Nadat op zijn verzoek nog één keer gezamenlijk het Corpslied gezongen is, verlaat hij met enige anderen de vergadering. Hoewel ze beloofd hebben zich bij een Corpsbesluit neer te leggen, richtten ze een studentencorps op met dezelfde naam als het oude en pretendeerden daarvan de enige wettige voortzetting te zijn.

20 nov. 1945

Bij een samenspreking van de inmiddels verkozen Senaat Kamphuis en de Senaat Heule stelt de laatste voor tot een arbitrale uitspraak te komen. De Senaat Kamphuis wijst dit af. Nu verklaart de Ab-actis van het andere Corps, dat dit een rechtzaak zal beginnen en hij belooft dat zij de eerste uitspraak van de rechter als arbitrale uitspraak zullen beschouwen.

24 jan. 1946

Kort geding t.o.v. de Arrondissementsrechtbank te Zwolle. De eisende partij ('synodaal') wordt niet ontvankelijk verklaard in z'n eis en wordt veroordeeld tot de proceskosten. Hierop gaan zij in hoger beroep (niet volgens afspraak), maar dit wordt later ingetrokken.

15 dec. 1948

Nogmaals kort geding. Nu aangespannen door de Senaat van het vrijgemaakte F.Q.I., gevolgd door een tegeneis van het andere Corps. De uitspraak is gunstig voor F.Q.I.

27 juli 1950

Het andere Corps is in hoger beroep gegaan. Het gerechtshof in Arnhem vernietigt het vonnis van de Arrondissementsrechtbank.

Op twee kardinale punten waren de overwegingen van het gerechtshof in Arnhem onjuist:

1. kerkrechtelijk: het gerechtshof in Arnhem ging er vanuit dat de Hogeschool aan de Oudestraat de wettige voortzetting was van de Theologische Hogeschool van de Gereformeerde Kerken in Nederland. Aan vrijgemaakte zijde is dit nooit begrepen: wat 'synodaal' is strookt niet met 'gereformeerd'. Met een beroep op artikel 31 van de Kerkorde zouden de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) de wettige voortzetting van de Gereformeerde Kerken in Nederland zijn.

2. verenigingsrechtelijk: een vereniging mag zelf haar Statuten en Lex interpreteren. Het Corps had deze geïnterpreteerd in vrijgemaakte zin en daar had de rechter in Arnhem zich aan moeten houden.

Op 25 sep. 1950 besluit het Corps zich bij het arrest van het gerechtshof neer te leggen onder volstrekte afwijzing van elk der overwegingen. Volgens rechtsgeleerden ontbraken gronden voor een verdere rechtsprocedure. Men besloot de naam "Fides Quadrata Intellectum" aan te nemen. Dit op voorstel van K. Schilder.

Dies Natalis 1950 onder Senaat Schoep. Let op de paraplu als vervanging voor het ingeleverde vaandel.

Kort na de oorlog kwam de vraag aan de orde, of men de amicale banden met de S.S.R. wel kon laten bestaan. Er leefden op F.Q.I. verschillende bezwaren tegen deze vereniging: de grondslag van S.S.R. was wel goed, maar men hield zich niet aan die grondslag. Men vond het bezwaarlijk dat er ruimte was voor wat men

noemde synodokraten en barthianen. Verder was de vereniging interkerkelijk en dat strookte niet met de mening op F.Q.I. dat Schrift en belijdenis duidelijk lieten zien dat er maar één kerk is. Ook wilde S.S.R. F.Q.I. niet als wettig Corps onder die naam erkennen (zie daarover de brief die door de Senaat op 5 november 1948 aan het Uniebestuur gezonden is). Na advies door de commissie-Deddens, die voor bestudering van deze zaak aangesteld was, besluit het Corps op 21 oktober 1948 na de overwegingen:

"dat amicaal contact slechts mogelijk is op grond van Gods Woord zoals dat zijn uitdrukking vindt in de drie Formulieren van Enigheid, dat uit de feiten duidelijk is gebleken, dat S.S.R. niet meer op die grondslag staat; uit te spreken, dat amicaal contact door S.S.R. verbroken is."

De brief waarin de toenmalige Ab-actis Zomer dit besluit heeft meegedeeld, is blijkbaar nooit bij S.S.R. terecht gekomen. Uitnodigingen voor dies e.d. bleven gewoon binnenkomen. Pas in 1958 is deze zaak tot een einde gekomen.

Onder de studenten begon men na de oorlog tot de overtuiging te komen dat kerkreformatie door moet werken op alle terreinen van het leven. Om over de problemen op dat punt met elkaar van gedachten te wisselen, werd op 10 en 11 april 1947 in Kampen een conferentie gehouden voor alle gereformeerde studenten. Daar is toen door prof. B. Holwerda een motie ingediend, waarin naar voren kwam dat het geboden was overal de kwestie van de grondslag onverwijld aan de orde te stellen. Dat dit consequenties had voor de organisatievorm, blijkt wel uit de oprichting van Verenigingen van Gereformeerde Studenten (V.G.S. en), de eerste in Groningen op 28 april 1947 met de naam "Hendrik de Cock".

In de volgende jaren werden steeds 'Kamper Congressen' gehouden. Ook waren er toen Zomerkampen. Later zijn die beide min of meer overgegaan in het 'Paascongres' (vanaf 1957). Ook in 1957 gingen de V.G.S. en en F.Q.I. gezamenlijk het blad "Fax" uitgeven.

Maar ook binnen deze V.G.S.-en bleven de moeilijkheden niet weg. Op de V.G.S.G. "Hendrik de Cock" bv. kregen 'linkse' elementen veel invloed, waardoor het studentenleven begon te vervlakken. De gereformeerde studenten zagen zich daardoor genoodzaakt een nieuwe vereniging op te richten: de G.S.V. Groningen. Hetzelfde gebeurde in Amsterdam, waar naast de V.G.S.A. de G.S.V.A. "Petrus Plancius" werd opgericht. Deze ontwikkeling hing nauw samen met de problemen die in die tijd in de Gereformeerde Kerken speelden. Dat dit alles gevolgen had voor de amicale banden met F.Q.I. spreekt voor zich.

Toen ten gevolge van geschillen in de Gereformeerde Kerken over het belang van de Vrijmaking, het kerkverband, de belijdenis (vgl. de z.g. Open Brief aan de Tehuisgemeente in Groningen) er op verschillende plaatsen twee kerkenraden ontstonden, nam de Senaat van de Theologische Hogeschool het z.g. attestenbesluit: als een (aankomend) student een attest van een kerkenraad buiten het verband van de Gereformeerde Kerken in Nederland aanbood, zou dat attest pas gelden als een goed getuigenis van belijdenis en wandel, als de betreffende student met positief resultaat onderzocht was inzake zijn belijdenis (zie 'Fata Academica' 1967-1968 in *Almanak F.Q.I.* 1970).

Als gevolg van het attestenbesluit staakte een aantal studenten de studie aan de Hogeschool en daarmee hield hun lidmaatschap van F.Q.I. op. Ook op andere punten ondervond het Corps invloed van de moeite op school en in de kerken.

Met name de scheuring in Kampen zette haar stempel in die periode op het Corps.

De verhouding tot het Corpus Studiosorum in Academia Theologica Applenthornae "Per Fidem Studiumque ad Rostra" (P.F.S.A.R.) is tot 16 februari 1971 steeds onderwerp van gesprek geweest op de Corpsvergaderingen. Op 8 maart 1966 had het Corps namelijk uitgesproken dat het graag amicale banden wilde aangaan met P.F.S.A.R. Voorwaarde daarvoor was de wederzijdse erkenning van elkaar als broeders in Christus en erkenning van de interne pretentie van F.Q.I. door P.F.S.A.R. Aan beide voorwaarden is niet voldaan. Op 16 februari 1971 sprak het Corps uit, dat F.Q.I. ten onrechte besloten had aan het verzoek om amicaal contact te voldoen, omdat aan de voorwaarden niet was voldaan. Het besluit van 1966 nam men niet meer voor z'n rekening.

O.i.v. deze zaak is op 14 november 1968 het z.g. principebesluit genomen. Daarin sprak het Corps uit "slechts amicale banden te kunnen onderhouden met Corpora en/of verenigingen, die metterdaad staan op de grondslag van Gods Woord en zich gebonden weten aan de drie Formulieren van Enigheid".

1971

Mej. W.A.E. Blijdorp, die het lidmaatschap van F.Q.I. aangevraagd had, werd 'gaste' van de Senaat tot december. Er was verschil van mening over de vraag of artikel 3 van de Statuten (het doel van F.Q.I.) lidmaatschapscriterium was naast artikel 2 Legis. Een motie dat mej. Blijdorp toegelaten moest worden, werd door de Senaat Jonkman geseponneerd. Nadat een voorstel met dezelfde strekking was aangenomen en de Senaat bleef tegenwerken, zegde het Corps op 15 december het vertrouwen in de Senaat op. Op 24 december werd een interim-Senaat geïnstalleerd.

23 mrt 1972

Mej. Blijdorp geïnstalleerd als Corpslid.

1971-1972

Al in 1971 was er sprake van een rapport over het novitiaat, een 'modus vivendi voor hen die vóór het in Kampen gebruikelijke novitiaat zijn en hen die een novitiaat in andere vorm voorstaan'.

In 1972 werd een motie om het novitiaat buiten werking te stellen en de aankomende eerstejaars een kennismakingsperiode op voet van gelijkheid te geven, verworpen. Wel kwam zo'n periode er voor amici die uit Groningen kwamen, doordat de vooropleiding van daar naar Kampen werd verplaatst.

1972

De tweede serie C.O.R.N.U. gaat van start.

Het Corps loopt onder de Broederpoort door, op weg naar de viering van de Dies Natalis 1973.

8 mrt 1973

Novitiaat vervangen door Introductieperiode.

22 nov. 1977

Voorstel tot wijziging van artikel 3 van de Statuten in: "Het doel van het Corps is, dat de leden in het kader van de wetenschappelijke opleiding tot de dienst des Woords elkaar vormen met het oog op de dienst aan God en de naaste" verworpen.

15 aug. 1978

L.G. Compagnie kon na de Introductieperiode als lid van de Nederlands Gereformeerde Kerken gast worden.

11 juni 1981

Senaatsvoorstel om reünisten die geen lid meer zijn van één der Gereformeerde Kerken of daarmee corresponderende kerken van de lijst te schrappen, verworpen.

Eind 1981

Weer contacten met P.F.S.A.R.

Dies Natalis 1981.

30 juni 1997

De VGSL stelt zich als eerste VGS open voor niet-vrijgemaakte studenten.

1998

F.Q.I. treedt toe tot het Platform onder IFES Nederland voor Theologiestudenten (PoINT).

1999 - 2001

Vier disputen leggen vlak na elkaar het loodje: Electra, H.E.R.O.S., T.H.O.R.A.X. en de Oratorische Vereniging
CH.R.Y.S.O.S.T.O.M.O.S.

Nov. 2001

Het e-lidmaatschap voor niet-vrijgemaakte studenten wordt afgeschaft; vanaf nu hebben ook niet-vrijgemaakte Corpsleden dezelfde rechten.

2003

Het ledental van F.Q.I. schommelt rond de vijftig.

Sinterklaas op de Dies Natalis 1948.

Sinterklaas op de Dies Natalis 1999.